

Helsinški Parlament Građana (hCa) Tuzla
Helsinki Citizens' Assembly (hCa) Tuzla
Omladinski resursni centar Tuzla
Youth Resource Center Tuzla
Hadži Bakirbega Tuzlića 1, 75000 Tuzla,
Bosna i Hercegovina
Tel/fax: ++387 35 258 077
e-mail: hcatuzla@bih.net.ba, orctuzla@bih.net.ba
www.omladina-bih.net

**“REGIONALNA OMLADINSKA AKCIJA PROTIV DISKRIMINACIJE”
Društveno zblizavanje, ravnopravno učešće manjina u BiH**

**Diskriminacija mladih i nacionalnih manjina u oblasti obrazovanja
DEBATA U TUZLI**

IZVJEŠTAJ

ORC Tuzla, u okviru projekta **“Regionalna omladinska akcija protiv diskriminacije”** je krajem 2009. i početkom 2010. godine napravila analizu situacije o učešću manjina i opštem poznavanju prava manjina i situacije u kojoj se nalaze manjine u BiH pod nazivom: **“Društveno zblizavanje, ravnopravno učešće manjina u BiH”**.

Ukupno je popunjeno 1.526 upitnika, od toga 662 u Federaciji BiH, 764 u Republici Srpskoj i 100 upitnika u Brčko Distriktu BiH.

Jedan od glavnih ciljeva ovoga projekta je prije svega podizanje svijesti građana BiH o važnosti borbe protiv diskriminacije u BiH i regiji, sa posebnim osvrtom na mlade.

Po dobijenim rezultatima Analize definisane su sljedeće oblasti gdje su mladi najčešće izloženi diskriminaciji u Tuzli:

1. školski sistem,
2. dobijanje posla,
3. nedostatak upravnih tijela vlasti za mlade.

Uz dobijene podatke da su u Tuzli najveće žrtve diskriminacije nacionalne manjine, mladi i žene, te da najveći broj ispitanika u svojim komentarima poziva na konkretne akcije u cilju suočavanja i rješavanja problema diskriminacije, **ORC Tuzla je 23. aprila / travnja organizovao debatu u Tuzli na temu “Diskriminacija mladih i nacionalnih manjina u oblasti obrazovanja”**. Na debatu su bili pozvani relevantni subjekti iz svih oblasti društva u Tuzli, kako bi na najbolji način došli do konkretnih preporuka i prijedloga

za buduće akcije, a da bi u Tuzli situacija u kojoj se mladi ljudi i manjine osjećaju diskriminirani po pitanju obrazovnih procesa i sistema obrazovanja bila promjenjena na bolje.

Debati su prisustvovali, u svojstvu panelista:

Miralem Tursinović – Direktor ORC Tuzla

Prof. Dr. Nedžad Ibrahimović – Profesor na Filozofskom fakultetu, Univerzitet u Tuzli

Prof. Fikret Vrtačić – predstavnik Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta u vladi Tuzlanskog kantona.

Glas mladih, nacionalnih manjina i građana Tuzle iznijeli su predstavnici obrazovnih institucija, gradskih vlasti Tuzle, studentskih organizacija, omladinskih organizacija, političkih partija kao i mnogobrojni učenici i studenti iz Tuzle.

Debata je održana 23.04.2010. u prostorijama Kuće plamena mira u Tuzli, uz učešće od oko 50 učesnika, uz veoma dobru medijsku pokrivenost samog događaja od strane lokalnih i državnih medija. Debata je trajala dva sata, moderador debate je bio Jasmin Jašarević iz PRONI Centra za omladinski razvoj Brčko Distrikt BiH.

Ova debata je bila idealna prilika za predstavnike vlasti i institucija da čuju mišljenja mladih i manjina na ovu temu, te da započnu ozbiljan dijalog sa njima i u cilju rješavanja ovih problema. Nažalost, neki od njih su propustili ovu priliku, obzirom da se na debati nisu pojavili najodgovorniji ljudi iz obrazovnih struktura kao što je Prosvjetno - pedagoški zavod TK.

Debati je prisustvovao samo jedan predstavnik Ministarstva, profesor Fikret Vrtačić, koji je uzeo aktivno učešće i na samom početku istakao stav Ministarstva da diskriminacija u obrazovnom sistemu TK ne postoji u tom i tolikom obimu. Ipak, do kraja debate dobio je nekolicinu argumentovanih slučajeva diskriminacije, te je predložio i način za njihovo rješavanje (pismeno obraćanje Ministarstvu). Velika je vjerovatnoća da će i sami zaključci, preporuke kao i izneseni primjeri diskriminatornog ponašanja izneseni na ovoj debati ostati „mrtvo slovo na papiru“, bar što se Ministarstva tiče.

Sa druge strane, mladi i predstavnici organizacija civilnog društva koji su uzeli izuzetno aktivno učešće na debati su samo potvrdili preporuke i nalaze samog istraživanja i analize istraživanja koji pozivaju na konkretne akcije i koji pokazuju da nisu mladi problem u BiH društvu, nego da su mladi kao i nacionalne manjine postali žrtvama diskriminacije zbog toga što su slabi, tj. nemoćni i u nemogućnosti da se organizuju i odupru onima koji nad njima vrše diskriminaciju.

Debata je započeta uvodnim dijelom, u kojem je gospodin Miralem Tursinović ukratko informisao učesnike o samom projektu „Regionalna omladinska akcija protiv diskriminacije“, te o rezultatima i preporukama istraživanja vezanih za diskriminaciju u BiH.

Nakon gosp. Tursinovića učesnicima debate se obratio Prof. Dr. Nedžad Ibrahimović koji se prisutnima obratio na temu diskriminacije sa posebnim osvrtom na uticaj politike u obrazovnom sistemu u TK, veliki pritisak na djecu u obdaništima, probleme u školama koje imaju talentovani i nadareni učenici koje diskriminišu njihovi nastavnici i profesori te

diskriminaciju u visokoškolskim ustanovama gdje su studenti često viđeni kao „nužno zlo“ i gdje profesori ne čine ništa ili sasvim malo da se ta situacija popravi. Profesor Ibrahimović se osvrnuo i na slučajeve korupcije i seksualnog zlostavljanja na visokoškolskim ustanovama, gdje se ništa nije uradilo u cilju zaustavljanja i sankcionisanja ovih djela.

Prof. Vrtačić je izložio stav Ministarstva u kojem je prezentovano stanje u kojem u TK u obrazovnom sistemu nema diskriminacije po rasnoj, nacionalnoj ili bilo kojoj drugoj osnovi i gdje svi imaju jednake mogućnosti za upis i školovanje kao ravnopravni građani. Prof. Vrtačić je rekao da se nastavnici trude da kroz dodatnu i dopunsku nastavu kao i kroz vannastavne aktivnosti i časove odjeljenske zajednice edukuju učenike o različitostima i još jednom je ponovio stav da Ministarstvo ne zna ni za jedan slučaj diskriminacije.

Nakon uvodnog dijela uslijedila je diskusija na kojoj je ukupno 16 učesnika, neki i po nekoliko puta, iznosilo svoje stavovove, svoja iskustva, postavljalo pitanja, te dalo svoje prijedloge i preporuke za poboljšanje položaja mladih i nacionalnih manjina u obrazovnom sistemu TK. Panelisti su pokušali dati odgovore na neka od pitanja, te su i sami ponudili nekoliko konstruktivnih prijedloga za promjene i aktivnije uključivanje svih u obrazovni sistem u TK.

Debata je protekla u veoma dinamičnoj atmosferi sa velikim brojem prijedloga i primjera diskriminacije koje su, uglavnom mladi, osjetili na svojoj koži i gdje se i došlo do konačnih zaključaka i prijedloga koji su i rezultat ove debate i koji mogu poslužiti kao osnova za dalje djelovanje u polju uključivanja mladih i nacionalnih manjina u obrazovni sistem TK.

ZAKLJUČCI I PREPORUKE

- 1. Diskriminacija mladih i nacionalnih manjina u TK se uglavnom dešava na visokoškolskim i srednjoškolskim obrazovnim ustanovama;**
- 2. Potrebna je pozitivna diskriminacija pri upisu pripadnika Roma na visokoškolske ustanove u TK, kako bi se ohrabrilu školovanje ove populacije;**
- 3. Neophodno je uključivanje različitosti u obrazovni sistem, na način da te osobe budu stvarno uključene tj. da se sistem počne prilagođavati njima a ne one sistemu;**
- 4. Sprovesti reformu obrazovnog sistema u TK, koji je naslijeđen od bivšeg sistema, na način da se politika isključi iz kreiranja nastavnih planova i programa;**
- 5. Organizovati se i reagovati u slučajevima kada se otkrije diskriminacija te o tome promptno izvještavati nadležne organe kao i širu javnost putem medija;**

6. **Uvesti češće posjete inspektora u škole;**
7. **Povećati sredstva za nabavku učila i nastavnih sredstava i racionalizovati troškove za reprezentaciju i razne svetkovine koje se financiraju iz budžeta za obrazovanje u TK;**
8. **Pospješiti efikasniji rad Ministarstva kroz pravovremene odgovore na dopise/zahtjeve koji se upute Ministarstvu od strane organizacija ili učenika/studenata;**
9. **Uvrstiti obrazovanje o diskriminaciji u obrazovni sistem u TK;**
10. **Da Ministarstvo ozbiljno shvati navode i preporuke sa ove debate.**

Miralem Tursinović – hCa / ORC Tuzla

Jasmin Jašarević – PRONI Brčko

Spisak učesnika:

1. Azir Muminović - JUOŠ "Simin han" Tuzla
2. Benjamin Huseinović – JUOŠ "Simin han" Tuzla
3. Ernesa Mešić – Općina Tuzla
4. Nizama Hamzić – JUOŠ "Mejdan" Tuzla
5. Admira Biberović – JUOŠ "Mejdan" Tuzla
6. Željka Stjepić – JUOŠ "Mejdan" Tuzla
7. Senada Sušić – PRONI Brčko
8. Darjan Minov – Omladinski ogranak "Naša stranka" Tuzla
9. Amar Salihović – JUOŠ "Simin han" Tuzla
10. Jelena Tanasković – OSCE Tuzla
11. Enisa Mulaomerović – OSCE Tuzla
12. Amra Hasić – Stranka za BiH Tuzla
13. Admira Selimović – Stranka za BiH Tuzla
14. Faruk Imamović – Stranka za BiH Tuzla
15. Lejla Zečo – JU Mješovita srednja rudarska škola Tuzla
16. Zerina Smaljić – JUOŠ "Simin han" Tuzla
17. Binasa Kavazović – Udruženje "Bolje Sutra" Tuzla
18. Dario Lučić – predsjednik mladih Narodna stranka Radom za boljitak Tuzla
19. Dženeta Fazlić – NS Radom za boljitak Tuzla
20. Ivana Pavlić – NS Radom za boljitak Tuzla
21. Jasminka Hadžić – JU Srednja medicinska škola Tuzla
22. Adnan Salihović – JU Srednja medicinska škola Tuzla
23. Sumeja Ramić – JU Srednja medicinska škola Tuzla
24. Meldisa Gazibegović – JU Srednja medicinska škola Tuzla
25. Emir Bašić – Fondacija tuzlanske zajednice
26. Almedina Ramić – JU Srednja hemijska škola Tuzla
27. Elvira Ikanović – JU Srednja hemijska škola Tuzla
28. Vanja Eraković – JU MS Elektrotehnička škola Tuzla
29. Mirsada Sprečić – JU MS Elektrotehnička škola Tuzla
30. Muamera Selimbašić – Forum mladih SBB BiH
31. Edina Vuković – Forum mladih SBB BiH
32. Zlatan Iljazović – JU OŠ "Kreka" Tuzla
33. Zlatan Ligić – JU SM Hemijska škola Tuzla
34. Edina Suljić – JU SM Hemijska škola Tuzla
35. Aida Softić – Biro za ljudska prava Tuzla

36. prof. Fikret Vrtačić – Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta u vladi TK
37. Nela Hukić – Referentna grupa Tuzla / Radio BH 1
38. Amela Šahmanović – Biro za ljudska prava Tuzla
39. Mirjana Stamenković – ORC Tuzla
40. Semir Selimović – ORC Tuzla
41. Nadira Šabanović – “Kuća plamena mira” Tuzla
42. Dragana Džomba – JU OŠ “Kreka” Tuzla
43. Jasmin Jašarević – PRONI centar za omladinski razvoj Brčko distrikt BiH
44. Miralem Tursinović – hCa / ORC Tuzla
45. Nedžad Ibrahimović – Filozofski fakultet Tuzla
46. Renata Kulić – Radio Tuzla
47. Elvisa Kahrimanović – Tuzlanski list
48. Alen Sinerović – tip.ba, Vesta radio
49. Sabina Džibrić – RTV “Slon” Tuzla
50. C. Mujčić – TV Tuzla
51. Sabina Dešić – tuzlarije.ba

Javna debata u Tuzli se realizovala u okviru Regionalne akcije za demilitarizaciju i protiv diskriminacije. Partneri u projektu su: Omladinski klub “Pod istim suncem” Jablanica, BiH, Mirovna akcija Prilep, Makedonija, Akcija za mir i nenasilje Gnjilane, Kosovo, Multikultura Tetovo, Makedonija, Edukativni centar Kruševac, Srbija, Omladinske Inicijative Skopje, Makedonija i Infošop Škatula Rijeka, Hrvatska. Pokrovitelj projekta je Norveška narodna pomoć (www.npa.org.rs)